

Бродирани спомени

Екват звънките гайди, гъдулките скачат в луда ръченица, тъпанът отмерва тежко ритъм, девойките се нареждат и преплитат ръцете си в жива човешка река, шарените бродирани сукмани се развяват, пендарите подрънкват, а сърцето ми неусетно заиграва с тях. Неравноделна, българска празничност!

Не помня кога за първи път детското ми сърчице е затрептяло в ритъма на ръченицата и кръшните български хора. Не помня и кой ме е научил на стъпките им.

Помня обаче първия път, когато докоснах българска носия. Била съм на не повече от шест години, когато прабаба разстла пред мен пъстрата, чуднотъкана престилка. Цветовете ме омагьосаха... за цял живот! Жълто, като слънчеви нишки и като алтънени пендари, наредени в наниз. Червено, като макове – горящи из нивите свеички и оранжево – откраднато от нестинарската жаравя и обредните огньове. Пъстра магия, изтъкана с душа и сърце!

Същата тази носия, със същата тази престилка и сега е на дъното на старата, шарено-писана, бабина ракла. В бяла бохча! Наречена за чеиз – майката на прабаба я е правила още като девойка, в ръкоделията е вложила своите най-съкровени очаквания, надежди и копнежи. А самата носия е на повече от век и половина... вече моя и истински възлюбена!

Ръкавите на кенарената снежнобяла риза са обшити с изящно взето от пъстри шевици, напомнящи ситни звездици. Плетена на една кука дантела пък се вие по краищата им, придавайки на бялото скроено парче плат, немалка част от магията на българския фолклор. Богатият сърменове-

*„Какво ми да ти завеция, вгугке, судра носия, наниз пендари...
И своята неизтъпяваща обич
към тая, малка, шепя България!“*

зан, вълнен сукман с алени гайтани се допълва от престилка – събрала в себе си цветовете на всички пролетни цветя, а кованите, сребърни пафти върху сърмен колан и нанизът от златни пендари, наредени в няколко реда, сякаш събиращи в себе си истински слънчеви лъчи, допълват богато и красиво тази свърхестествена симбиоза от багри и елементи.

Разгързвам всичко внимателно, а шевиците са като факла, сгръват сърцето ми! Мисля за сръчните ръце на моите прабаби, които с любов са втъкали в нишките и багрите частици от своята обич, от своя бит,

от своето време и чрез силата и здравината на сърмената нишка всичко това е достигнало до нас и ще продължи да се предава от поколение на поколение.

Пак от прабаба зная, че освен омагьосващо красива, българската носия е и цяла една вселена, със свой специфичен език и свой смисъл. Шевицата върху българската носия е като разказ и всеки елемент и цвят, на които сега така се възхищавам, всъщност си имат свое точно определено и специално значение и място. Багрите на народните носии притежават силата на Слънцето, цветовете на земята и богатството на българската душевност. Българката пък на свой ред винаги е проявявала усет към красивото и изпод пъргавите

й пръсти са се раждали истински произведения на изкуството.

Чрез силната връзка на поколенията ние, българите, сме пренесли във времето и през вековете неравноделната българска празничност и кръшните хора. Съхранили сме традициите, опазили сме завежданите ни от прабабите народни носии, златни пендари, месали и карета с пъстро-везани пайети, чипровски килими, шарени черги, тежки китеници... И всичко е някъде там – в позабравените пъстри ракли и сандъци на нашите прабаби и прадядовци. Трябва само да ги отворим, но преди това да отворим сърцата си за тях, за да ги съхраним... във времето, и в себе си!

Аз наследих от моята баба обич, песни и шевици, които сега грижовно бродирам в душата си, за да ги предам след време на децата на моите деца, за да знаят и те, че нашата малка шепичка родина е ритъм, звук, багра, огън, гордост и любов, и се побира на дъното на една шарена стара ракла, в една носия... ♦

